

VII - 2195
**AZ
UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE**

**1929. ÉVI SZEPTEMBER HÓ
12-ÉN NAGYKAPOSON
TARTOTT ÉVIRENDESKÖZ-
ÉS BIRÓSÁGI GYÜLÉSÉNEK**

JEGYZŐKÖNYVE

**SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR,
EM. PAPI FŐJEGYZŐ.**

63. szám.

**AZ
UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE**

**1929. ÉVI SZEPTEMBER HÓ
12-ÉN NAGYKAPOSON
TARTOTTÉVIRENDESKÖZ-
ÉS BIRÓSÁGI GYÜLÉSÉNEK**

JEGYZŐKÖNYVE

5711
2195

**SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR,
EM. PAPI FŐJEGYZŐ.**

63. szám.

100
100

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1929. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 12-ÉN NAGYKAPOSON
TARTOTT RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Szücs István esperes és **Bernáth Zoltán** egyházmegyei gondnok, mint elnökök,

Maksa József, Szakal István, dr. Magda Sándor és Nyomárkay Sándor lelkészi tanácsbírák, **Kovács Dániel, Hegyi György, dr. Herczegh Károly, dr. Kiss Bálint és Verebélyi József** világi tanácsbírák,

Kömives Sándor és Ujlaki Sándor papi-, **Koncz Gyula** világi jegyzők,

dr. Suika István egyházmegyei ügyész,

Bakcsy Gyula, Balogh Sándor, Benkő Lajos, Bodnár Lajos, Csomár Béla, Egyed Béla, Gecse Géza, Gencsy Béla, Gönczy Pál, Haraszy Károly, Jovay Dénes, Juhász Imre, Móré Elek, Nagy Géza, Rácz József, Sallay Gyula és Varga József lelkészek,

Gecse Endre és Nyitray Dezső segédlelkészek,

Szanyó Sándor és Tóth Miklós tanítóképviselek,

Kertész János ásványi, **Nyisztor János** bajánházi, **Varga Péter** bési, **Hegedüs András** csapi, **Erdélyi János** csicseri, **Tóth Bertalan** gálocsi, **Jesó István** iskei, **André György** jenkei, **F. Balog János** mokcsakerészi, **Eszterhay Károly** nagykaposi, **Szanyi István** palágyi, **Csengeri Gyula** pallói, **Jakab Kálmán** szirénfalvai, **Kovács Péter** salamoni, **Sólyom István** szürtei, **Kemecsey János** ungcsepelyi, **Szalánczy István** vajkői és **Vályi Kálmán** mátyóci egyházi képviselők.

1. Esperes az Örökkévaló Isten áldó és megszentelő kegyelmét kéri buzgó könyörgésben a közgyűlés munkálkodására. Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok, mint a közgyűlés világi elnöke, megnyitja a tanácskozást.

2. Közgyűlés a fenti névsor szerint megalakul. Távolmaradását igazolta: Kálniczky János, Nyitray Lajos és Pataky Pál.

Közgyűlés az egyházközségek presbitériumainak minden gyűlésen képviseltetésére vonatkozó 1928. évi 49. számú határozatát ismételten megújítja és ezen határozatnak az egyházközségekkel körlevélben közlésére a nagytiszteletű Esperes urat tisztelettel felkéri.

3. Csomár Béla ásványi lelkész mult gyűlésünkről elmaradását betegségével igazolja.

Tudomásul vétetik.

4. Olvastatott az esperesi évi jelentés:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

»Ha az elmúlt egyházi év folyásán végig tekintünk, csüggeteg lélekkel kell megállapítanunk a szomorú valóságot, hogy anyaszentegyházunk vigasztalan helyzete, melybe az új államalakulattal jutott, mit sem változott. A remények, melyeket sorsunk jobbra fordulta iránt a bizonytalan jövő miatt aggódó keblünkben tápláltunk — egy lépéssel sem haladtak közelebb a megvalósuláshoz... Sérelmek orvoslást nem nyertek, sőt folyvást megújulnak és szaporodnak... Ezelőtt öt évvel ezekkel a szavakkal vezettem be jelentésemet, sajnos, ezeket joggal mondhatom el öt év multával is! »Mégis mozog a föld« — lábaink alatt! Törvényeink még most sem nyerték meg az óhajtván várt szentesítést, sőt úgy hallatszik, hogy azok ismét visszaküldettek, mivel nincsenek jól lefordítva!...

Katasztrófális veszteségek is értek bennünket!... Egyházkerületünk **elnöksége** lemondott... Elfáradva, elcsüggedve a mi igaz és szent ügyünkért, anyaszentegyházunk **törvényes** jogaiért folytatott nehéz és sikertelen küzdelmünkben, előbb főgondnokunk **Lukács Géza**, majd püspökünk **Pálóczi-Czinke István**, elhagyták helyüket, hová őket a közbizalom állította, — elhagyták egyházkerületünk hajójának kormányát, melyet éppen a legválságosabb időben vették át és anyaszentegyházunk jogait védő bátor lélekkel tartottak kezeik

között, — örök hálára kötelezve maguk iránt bennünket...

Az elmúlt egyházi évnek mindössze két eseménye van olyan, melyre jóleső örömmel tekinthetünk vissza. Egyik, hogy a **Tornallyay Margit** urnő bőkezű adományozása folytán **Beretkén** létesült »**Szeretetház**« megnyilt s megkezdette áldásos működését, a másik, hogy **losonci** lelkészsképző intézetünk kibocsátotta kebeléből az első csoport munkást 21 végzett theológus személyében az »Ur szállójébe«...

Egyházmegyénk kebelébe tartozó gyülekezetek mult évi élete: ... Istentisztelet ünnep és vasárnapokon, délelőtt, délután **minden** gyülekezetben megtartatik. A hétköznapi istentisztelet is, — gyülekezeteink legnagyobb részében minden reggel, bűnbánati héten estére is. Solymoson, Sárosmezőn nem lévén ez idő szerint előkönyörgő tanító, a hívek **maguk** tartanak ének és imádságból álló istentiszteletet. Olyan egyházunk, melyben hétköznapi istentisztelet egyáltalában nem tartatott volna **egy sem** volt, holott még csak nemrég is nem egy egyház volt olyan, ahol hétköznapiokon bizony nem nyitogatták a templom ajtaját!... Istentisztelet nyelve... a szlovák gyülekezetekben szlovák (Lucska, Solymos, Szeretva, Viszoka, Felsőröcse, Sárosmező, Jenke, Kereszt, Bező, Zahar, Pinkóc). Kivételt csak Pályin képez, ahol minden harmadik vasárnap magyar istentisztelet tartatik... Pinkócon nincs iskola... A jelentések szerint a biblia és énekes könyv is ott található minden család asztalán... Bár szaporodott is hárommal azon egyházak száma, melyekben vallásos összejövetelek tartatnak, de a haladással még sem lehetünk megelégedve, ha tekintetbe vesszük, hogy egyházmegyénkben 28 anya-, és 10 leányegyház van. Egyházmegyénk már több határozattal elkötelezte a lelkészeket az intenzivebb belmissziói munkára, valamint az énekvezér tanítókat az énekarok felállítására és vezetésére. Tisztelettel kérem, méltóztassék ezen határozatnak azokkal szemben, akik azoknak elegendet nem tesznek, — érvényt szerezni!...

A szektáriusok (szalvisták, russelisták) egyidő óta a szlovák egyházakban vetették meg a lábukat s folytatják, — úgy látszik nem eredménytelenül, — híveink között aknamunkásokat. Ilyenek vannak Zaharban, Lucska fiókegyházaiban, Pályinban, Jenkén, Pinkócon. Az egyházlátogatás szerint ugyan »nem hivatalosan«. Ez a kitétel azt akarja tulajdonképp kifejezni, hogy törvényes formák szerint nem tértek át. De ez

vajmi csekély vigasztalás, mert bármi uton-módon hagyták is el egyházunkat — mégis csak elvesztettük őket! Itt bizony nagy szükség lenne a vallásos összejövedelek tartására, anelyekről azonban az egyházlátogatók nem tesznek említést...

A presbiterek mindenütt hiven teljesítik előljárói tisztüket, vallásosságban, törvénytiszteletben, adakozásban jó példával járnak a gyülekezet előtt. Az egyházlátogatók különösen két presbiterről tesznek jelentést a nagyszelmenci egyházból, t. i. Kiss Károly és Jakab Péter személyében, akik 40 éve viselik a presbiteri tisztet, közben a gondnokságot is, s előljárói tisztüknek hűséges teljesítésével elismerésünkre méltókkát tettük magunkat. Adjuk hát meg ezt készséggel nekik...

Az önkéntes adakozásban való áldozat az 1928. évben sokkal nagyobb mértékben nyilatkozott meg, mint az előbbi években, egyes egyházak — harangra — nagy összegeket adományoznak. De jelentésem és a közgyűlés folyamán sajnálatlalt fogjuk látni azt is, hogy ez az áldozatkészség más irányban, pl. a lelkigondozóval szemben már nem nyilatkozik meg. Ekklatáns példát szolgáltat erre éppen jelenleg a palágyi, mondhatni, tehetős tagokkal bíró gyülekezet, mely a halálozás folytán megüresedett lelkészi állásnak betöltését **dijlevél csonkítással** akarja eszközölni; minden ellenszolgáltatás nélkül megtagadva 15 hold földnek megmunkálását s 42 méter tűzifa járandóságot. Zaharban a gyülekezeti tagok pártokra oszolva (egymással) viaskodnak — szlovák létükre megszállta őket a »turáni átok«... Anyakönyv a legrégebb Lucskán : 1607-től... Egyházi adó a legkisebb Tarnócon : 25 korona, legnagyobb Kaposon : 165 korona...

Egyházkerületünk elnökségének **Lukács Géza főgondnok** urnak és **Pálóczy Czinke István püspök** urnak lemondását fájdalmas szívvel vesszük tudomásul. Indítványozom, hogy élvezhetetlen érdemeiket jegyzőkönyvünk lapjain megörökítsük!

Tornallyay Zoltán urnak főgondnokká, **Péter Mihály** egyházkerületi főjegyző urnak püspökké történt választatását örvendetes tudomásul vesszük. Indítványozom, hogy őket, mint akiknek kormányzói működésük iránt a legszebb reményeket tápláljuk, a közgyűlés plénumából tisztelettel üdvözljük.

Egyházmegyénk kebelében is nagy veszteségek értek bennünket: **Ráczkövy János** palágyi lelkész, egyházmegyénknek 1923-tól tanácsbírája, egyházmegyei énekkarunknak megszer-

vezője s buzgó elnöke, életének 50-ik s papi szolgálatának 25-ik évében hosszas betegeskedés után folyó év május hó 25-én elhalt. Emlékét s érdemét jegyzőkönyvünkben örökítsük meg.

Pataky Pál egyházmegyénknek Istentől kiváló tehetségekkel megáldott ékes tollu papi főjegyző, ezen tisztéről, melyet 14 éven keresztül oly elismerésre méltóan töltött be, — súlyos és gyógyíthatatlan betegsége miatt lemondott. Tragikus sorsa felett az igaz részvét könnyeit hullatva, fájó szívvel veszünk tőle bucsut s érdemeit jegyzőkönyvünk lapjaira jegyezzük.

Karabélyos Gyula kistráti tanító folyó év szeptember 1-sőjén nyugdíjba ment. Négy évtizeden át szolgált a népnevelés szent ügyét igaz hűséggel, szép eredménnyel, a kistráti egyházban keze alatt egész generáció nevedett fel. Szolgált igaz hűséggel anyaszentegyházát is, mint példányképe a régi, sajnós, már-már kiveszőfélben levő egyházas tanítóinknak! Bocsássuk el őt békességgel és kívánjuk neki, hogy hű munkája után a nyugalmat sokáig boldogan élvezze!

Közgyűlés az esperesi jelentést tudomásul veszi, annak nagy körültekintéssel történt megkészítéséért elismerését fejezi ki és a jelentés egyes pontjaira a következő határozatokat hozza:

1. **Péter Mihály** püspök urat megválasztása alkalmából hódolattal üdvözlí és ezen határozatát még a gyűlés folyamán táviratilag tudatja a Püspök ural.

2. Az állásáról lemondott **Pálóczy Czinke István** püspök és **Lukács Géza** egyházkerületi főgondnok urak egyetemes egyházunk életében elévülhetetlen érdemeit jegyzőkönyvében örökíti meg.

3. Megilletődve örökítjük meg jegyzőkönyvünk lapjain **Ráczkövy János** palágyi lelkésznek, egyházmegyénk papi tanácsbírójának, az egyházmegyei énekkar megalapítójának és elnökének, Istenigéje hű sáfárjának, a szerető jó barát és pályatársnak felejtethetetlen emlékét, aki 1929. évi május 24-én, lelkészi működésének 25, palágyi lelkészkedésének 22, életének 50. évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Nyugodj békében a feltámadásig, a teme-

tőkert árnyas lombjai suttogjanak dalt nótás lelkednek »odalent, ahol már nem fáj semmi.«

4. Ismételten, ezuttal fegyelmi büntetés terhe alatt elköteleztetnek az ásványi, mokcsai, pályini, szertvai, felsőröcsei, jenkei, bezői és pinkóci lelkészek, hogy urvacSORAOSZTÁS alkalmával csakis az 1926. évi egyházkerületi jegyzőkönyv 8. sz. határozatának 6. pontjában megjelölt (1910. évi konventi jegyzőkönyvben található) urvacSORAI kérdéseket használhatják. E határozat végrehajtásáról jelentés teendő.

5. A kistráti, csepelyi, bátfai, solymosi, pályini, szertvai, bezői, pinkóci, n.-szelmenci és lucskai lelkészek fegyelmi büntetés terhe alatt kötelesek a konfirmálás ünnepélyes szertartását mindenkor AldoZóCSÜTÖRTÖKÖN a délelőtti istentisztelet keretében végezni. E határozat végrehajtásáról jelentés teendő.

6. Vallásos összejövetelek tartására minden lelkész, annak megrendezésében közreműködésre minden tanító elköteleztetik.

7. Vallásos (ifjusági) egyesületek mindenütt megszervezendők.

8. Ásvány, Kistrát, Minaj, Csepely, Vajkóc, Bátfa, Szelmenc, Palágy, Gálóc, Mokcsa, Iske, Vámoslucska, Solymos, Pályin, Viszoka, Felsőröcse, Sárosmező, Jenke, Kereszt és Pinkóc egyházakra nézve megújítja közgyűlésünk az egyházi énekkar megszervezésére vonatkozó határozatát. Ez elköteleztetés teljesítéséről jelentés teendő. Felmentésre nem ad okot az a körülmény, hogy valamelyik egyházban szakképzett énekkar vezető nincsen, mivel e téren a téli estéken tartandó rendszeres énekgyakorlás, új énekek és temetési énekek gyakorlása is jelentős eredményeket érhet el.

9. A nagyszelmenci egyházközségben 40 év óta presbiteri tisztet viselő **Kiss Károly** és **Jakab Péter** egyháztagok érdemeit az egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvében örökíti meg, a buzgó egyháztagok, egyházépítő munkások fáradozásaira Istennek áldó és megsegítő kegyelmét kéri és e körülményről a fő-tiszteletű Egyházkerületre tisztelettel jelentést tesz.

10. Salamon, Palágy, Lucska a hátralékos tanítói,

illetve lelkészi földadók kifizetéséről 30 nap alatt a mulasztást elkövető ellen hivatalból megindítandó fegyelmi eljárás terhe alatt jelenteni kötelesek.

11. Kaposi egyház a proventus beszédésének törvényszerű rendezéséről, —

12. Ásvány, Csap, Veskóc, Lakárd, Kapos és Palágy egyházi, illetve személyi fizetést képező adóhátralékának teljes rendezéséről köteles jelentést adni.

13. Gálocsi egyház 697 korona összegű, kellőleg nem biztosított kölcsönének sorsáról és megfelelő módon biztosításáról adjon jelentést.

14. Közgyűlésünk a megüresedett papi főjegyzői, papi tanácsbírói, világi főjegyzői és világi jegyzői állásokra a szavazást 1929 október 15-iki határidővel elrendeli és felhatalmazza esperest, hogy azon esetben, ha általános többséget az első szavazás alkalmával senki sem nyerne, a szükségessé váló pótszavazást is elrendelje.

5. A tárgysorozatban szereplő bírósági ügyek elintézésének idejét délelőtt 11 órára tűzi ki a közgyűlés.

6. **Pataky Pál** egyházmegyei papi főjegyző évek óta tartó súlyos betegségére való hivatkozással viselt hivataláról lomonadását jelenti be.

Közgyűlésünk hosszú esztendők óta fájdalmas részvétellel szemléli, hogy a Pataky Pál, egyházmegyéink életének elmúlt évtizedeiben oly sokszor nagy jelentőségű működését, súlyos betegsége miatt állandóan nélkülözni volt kénytelen, mégis remegő szívvel veszi tudomásul a meg nem változtatható elhatározást, miszerint egyházmegyei közéletünk e nagyértékű munkása, a kiváló szónok, valóban »aranytollu« főjegyző, akire mindenkor boldog dicsekedéssel mutathatunk rá — az egyházi közélet porondjáról félreáll, mert érzi, hogy megbízatásának megfelelni többé nem képes. Amidőn az egykor oly fáradhatatlan és lelkiismeretes munkásnak érdemeit jegyzőkönyvünkben, **de a szívünk mélyén is megörökítjük**, buzgón kívánjuk, hogy Isten áldása, övéinek szerető ragaszkodása és a mi őszinte **részvétünk és tisztele-**

tünk aranyozza be munkás életének alkonyra hajló napjait.

6. b) Olvastatott Karabélyos Gyula nyugalmazott kisérti kántortanító következő bucsulevele: »Nagytiszteletü és Nagyságos Egyházmegyei Elnökség! Negyven év mult, hogy a kisérti református egyház tanítójául megválasztott s az ungi református egyházmegye kebelébe befogadott engem. Negyven éve léptem, mint rendes tanító arra a pályára, melyre nem a tanítói díjazás, de a hivatottság érzete, az iskola és a gyermekek szeretete vonzott. Amikor tanítóul megválasztattam, azaz az eltökélt szándékkal fogadtam el a tanítói állást, hogy életem javát a tanítás oltárára szentelem, s kötelességeimet hiven teljesítem. S ha most, tanítói pályám bevégeztével, amikor nyugdíjazás folytán megválnok pályámtól s kilépek az ungi egyházmegye kötelékéből, visszagondolok az eltöltött időre, hálát kell adnom az isteni Gondviselésnek, hogy kötelességeim teljesítésében oltalmam és erősségem volt, köszönetemet kell nyilvánítanom az ungi egyházmegye nagytiszteletü és nagyságos Elnökségének, hogy erőtlenségemet elnézte s gyengeségeimet szeretettel elfedezte. Áldja meg az Isten mindakettőjüket.

Nyugodjék az isteni Gondviselés áldása Egyházmegyénk lelkészein, tanítóin, nagyjain és kicsinyein. Én az Istentől nekem adott tehetség mértéke szerint igyekeztem kötelességemben hiven eljárni s a reám bizottakat elvégezni. Ha működésemet nem kísérte oly siker, mint óhajtottam volna, az nem rajtam, nem akaratomon mult, különben is a tanító munkája jórészen a bibliai magvető dolga s az erők fogyatékosságából is származhatott. Én soha meg nem szünő hálás érzéssel fogok gondolni Egyházmegyénk Vezetőinek jóakarására s a válasz percében is alázatos tisztelettel kérem, hogy méltóztassanak engem atyai kegyességükben továbbra is megtartani.«

Mint a lombját hullató fa, ha végig fuvall ágai között a hideg szél, sóhajtva érzi, mint »peregnék ágáról az őszi levelek«, olyan fájdalommal látja egyházmegyei közgyűlésünk régi buzgó tagjainak, kipróbált hűségü munkásainak elszakadását. Fájó szívvel bucsuzunk most is, mert **Karabélyos Gyula** régi hűségese, buzgó munkatársunk és mint tanító a nevelés ügyének lelkes, hivatásos munkása volt. 40 évi becsületes munkájáért fizessen meg neki Isten itt e föl-

dön a híven végzett kötelességteljesítés felemelő öntudatával, földi napjainak lejártával meg majd a hűséges munkások hervadhatatlan égi koronájával.

7. Tanügyi bizottsági elnöknek az 1928—29 iskolai év tanügyi állapotát híven és behatóan ismertető jelentését

Közgyűlés — Egyed Béla tanügyi bizottsági elnöknek lelkiismeretes munkájáért köszönetet mondva — tudomásul veszi s határozatilag kimondja, hogy

1. A hiányos felszerelésű iskolák utasítatnak a tanszereknek f. iskolai évben való beszerzésére.

2. Az iskolalátogatók utasítatnak a statisztikai adatok pontos és lelkiismeretes kitöltésére.

3. Miután az iskolai beiratási díjak kizárólag csak az iskolai könyvtár gyarapítására fordíthatók az iskolalátogatók felhivatnak, hogy látogatásaik alkalmával a rendelkezés betartásáról meggyőződést szerezzenek.

8. Egyházmegyei számvevőszék jelenti, hogy 1929. évi június hó 24-én Csicserben tartott ülésében megvizsgálta az egyházmegyei pénztárban elhelyezett alapítványok, alapok és tőkék kezeléséről vezetett zárszámadásokat, melyek szerint a p. Horváth Mária és Simon alapítvány 1928. évi

Bevétele :	— — — — —	40,183.25 korona.
Kiadásai: Mult évi tulkihelyezés	— —	9,100.— „
Segély a bátfai egyháznak	— —	2,000.— „
„ Pataky Pálnak	— — — —	1,000.— „
„ Egyházmegyei Egyesületnek	—	100.— „
Egyházmegyei ügyésznek 1927. évre	—	1,000.— „
„ pénztárosnak 1928. évre	—	2,400.— „
„ h. főjegyzőnek 1928. évre	—	800.— „
Esperes fizetése 1928. évre	— — —	550.— „
Kézi pénztárkazetta	— — —	65.— „
Közigazgatási pénztár 1 % járuléka	—	2,423.73 „
Veszteség a Jalcs Jánosné féle kölcsönnél		15.48 „
Tőkekihelyezés	— — — —	8,500.— „
	Összesen:	27,954.21 „

b. a többi alapok, alapítványok és tőkék:

Sorszám	Megnevezés	Az alapítvány, alap, vagy tőkepénz											
		folyó évi				vagyon az 1928. év végén							
		bevétele		kiadása		kész-pénzben		kihely-tőke		Kamat-követ.		Összesen	
		K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
1	P. Horváth M. és S. alapítvány	40183	25	27954	21	12229	04	235626	35	1690	34	249545	73
2	Lelkészi Özvegyárvtár	13002	96	7637	35	5365	61	113371	64	1845	34	120582	59
3	Közigazgatási pénztár	15829	27	13113	75	2715	52	13382	35	406	20	16504	07
4	Horváth M. sírboltalapítvány	2402	18	2051	—	351	18	7100	—	140	—	7591	18
5	Gyűléstartási alap	2214	55	2214	—	—	55	13738	—	1010	—	14748	55
6	Könyvtár alap	1051	38	1020	—	31	38	3000	—	—	—	3031	38
7	Leánynevelő-intézeti alap	1692	01	1547	—	145	01	6200	—	53	—	6398	01
8	Szabó András alapítvány	328	32	258	32	70	—	1000	—	—	—	1070	—
9	Diós alapítvány	617	23	617	23	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Ásványi lelkész alap	729	32	3	—	726	32	100	—	—	—	876	32
11	Ásványi egyházi tőke	525	53	3	—	522	53	300	—	—	—	822	53
12	Ifj. Gencsy Ferenc alapítvány	1082	—	1010	—	72	—	2000	—	—	—	2072	—
13	Tóth Lajos harang. alapítvány	1407	73	1020	—	387	73	3000	—	40	—	3427	73
14	Pinkóci lelkész alapítvány	384	36	318	31	66	05	2675	—	48	—	2789	05
15	Katona L. János alapítvány	562	32	562	32	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Korláth-Jeney-Balog alapítvány	671	75	7	—	664	75	700	—	—	—	1364	75
17	Szeretvai egyházi tőke	242	80	10	—	232	80	1000	—	—	—	1232	80
18	Zsíró István alapítvány	497	43	4	60	492	83	460	—	—	—	952	83
19	Halász Mihály alapítvány	1084	33	404	—	680	83	—	—	—	—	680	33
20	Bernát Zoltán alapítvány	2329	50	2025	—	304	50	4500	—	—	—	4804	50
21	Horváth Mária házalap	196828	32	178520	—	18308	32	160300	—	—	—	178608	32
Összesen:		283716	54	240300	09	43416	45	568453	34	5232	88	617102	67

Számvevőszék az egyházmegyei pénztár 1928. évi zárszámadásait, melyeknek minden egyes tétele nyugtákkal és okmányokkal van igazolva, helyesnek találta, azokat teljes egészében az egyházmegyei közgyűlésnek jóváhagyásra ajánlja.

Egyházmegyei közgyűlés az egyházmegyei pénztárban kezelt alapítványok, alapok és tőkék 1928. évi zárszámadásait jóváhagyja, pénztárosnak a szokásos fentartások mellett a felmentvényt megadja s a számadásnak a p. Horváth Mária és Simon alapítványra vonatkozó részét a főtiszteletű Egyházkerületre felterjeszteni elrendeli.

c) dr. Magda Sándor az 1928. évi em. közgyűlés 54. sz. határozatával kiküldött bizottság nevében jelenti, hogy az ugyanazon évi közgyűlés 14/c. sz. határozatával kiküldött bizottság által az ungvári házak jövedelmére vonatkozólag megejtett elszámolás helyes, a törvény által megengedett mérvű házbéremelés mindenkor megtörtént, az adófizetések minden tétele igazolható az ungvári adóhivatal főkönyveibe bejegyzett tételekkel. A házkezelő ungvári lelkész az általa visszatartott 2.040 kor. összegnek az em. pénztárba való visszafizetését megtagadta, mivel az néki káplántartási segély és könyvtárkezelői fizetés címén — megállapítása szerint — jogos követelése. E címen az egyházmegyei közgyűlés által megállapított járulékokat a jövőre nézve is követeli. Javasolja, hogy az elszámolást megejtett első bizottság jelentése vétessék tudomásul.

Közgyűlés az ungvári házak jövedelmének elszámolása ügyében kiküldött bizottságok jelentését tudomásul veszi a házak 1922—27. évi bérjövedelmére vonatkozó leszámolást jóváhagyja, a házak jövedelmének kezelésével megbízott ungvári lelkész, Komjáthy Gábor esperes ur ellen az általa visszatartott összeg visszafizettetése iránt a háborúság elkerülése céljából törvényes lépéseket nem tesz, de kimondja hogy a ruszinszkói ungi egyházmegyével esetleg meg ejtendő elszámolásnál ezen 2040 korona összeget javunkra iratni kívánja és megállapítja, hogy a két egyházmegye elszakadásának időpontjától kezdve az ungvári lelkész és káplán javadalmazására szolgáló sem évi 340 korona, sem más összegű járandóság követelésének jogosságát a maga részéről el nem ismeri.

d) Egyházmegyei pénztárostól a pénztárhelyiségnek betörés és tűz elleni biztosítására vonatkozó jelentését jövő évi közgyűlésünkre bevárjuk.

e) Számvevőszék javaslatára közgyűlés a Horváth Mária alapítványból Pataky Pál részére ez évre is kiutal 1000 koronát segély képen.

f) Számvevőszék javasolja, hogy az egyházmegyei özvegy-árvagyamtár régi segélyezettjeinek, Morvay Ilona, özv. Szöllősy Gyuláné, özv. Szöllősi Ferencné és özv. Szabó Lászlóné-nak folyó évi segélye rendkívüli segély címén emeltessék fel.

Közgyűlés a számvevőszék javaslatára az egy-

házmegyei özvegyárvatár állami nyugdíjban nem részesülő régi segélyzettjeinek 1929. évre egyenként 500 koronát utal ki a gyámpénztár terhére rendkívüli segély címén.

g) Számvevőszék Bacskay Erzsébet süketnéma lelkészárvának rendkívüli segélyben részesítését javasolja.

Közgyűlés 500 korona egyszersmindenkori rendkívüli segélyt utal ki az egyházmegyei özvegyárvatár terhére.

h) Számvevőszék javasolja, hogy Orémus Kálmán elbocsátott tanítónak az egyházmegyei pénztárnál fennálló összesen 57 korona tőke és kamattartozását engedje el az egyházmegye.

Közgyűlés a javaslat értelmében határoz és utasítja az e. m. pénztárost, hogy e tartozást a követelések közül törölje.

i) Számvevőszék javaslatára közgyűlés a Horváth Mária alapítvány terhére

papi főjegyző használatára egy új írógép beszerzését határozza el, a vásárlással Kőmives Sándor papi jegyzőt bizza meg.

j) Számvevőszék javaslatára közgyűlés Kovács Dániel számvevő részére évi 1000 korona tiszteletdíjat állapít meg.

k) Egyházmegyei számvevő jelenti, hogy Bezó kivételével az összes egyházak 1928. évi számadásait megvizsgálta, jóváhagyja és megerősítésre ajánlja.

1. Közgyűlés a beterjesztett 1928. évi egyházi számadásokat megerősíti.

2. A számadást be nem terjesztett bezói egyházat annak, igazoló jelentés kapcsán, 30 nap alatt beterjesztésére fegyelmi eljárás terhe mellett elkötelezi.

3. Utasítatnak az egyes egyházak, hogy a számadáshoz becsatolt nyugtákat rendes tiszta papíroson, vagy kész nyomtatott űrlapokon, de mindenkor a tárgy megnevezésével s a nyugta kiállítójának aláírásával ellátva csatolják a számadáshoz, nyugta helyett csak lelkész és gondnok **együttes** igazolása érvényes, az összeadás és átvitelezés mindenütt elvégezendő,

az egyházi alapok, adókiivetés és magtár számadásairól külön másolat terjesztendő be megerősítésre. E határozat pontos betartásának ellenőrzésére az egyházlátogatók figyelmeztetendők.

9. Olvastatott az Egyházmegyei Énekkar elnökének jelentése.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, id. Papp Lajos ny. tanítót, mint a néh. Ráczkövy János helyere megválasztott új elnököt szeretettel üdvözlí s működésére Isten áldását kéri.

10. Olvastatott az egyházmegyei segélyegylet ügyvivőjének évi jelentése:

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Amidőn egyházmegyei segélyegyletünk fennállásának **negyedik** évében egyletünk működéséről jelentést tenni szerencsém van, bizonyos megalégedéssel mutathatok rá, hogy a magunk elé kitűzött célt, tagjainknak a tőlünk telhető legnagyobb összeggel való segélyezését, az eddigi tapasztalatok alapján a legrövidebb idő alatt valóra válthatjuk.

Tagjaink száma jelenleg 74, a mi, még ha a közülünk eltávozott 4 tagot levonásba hozzuk is, az előző évi létszámmal szemben 3 növekedést jelent. Ha számításba vesszük az üresedésben levő állások betöltése következtében előálló természetes növekedést, valamint az abauji egyházmegye lelkészeinek kilátásba helyezett csatlakozását, az alapszabályokban előirt legnagyobb taglétszám a legnagyobb valószínűséggel elértnek tekinthető.

A tagsági díjak befizetése tekintetében is lényeges javulást jelenthetek az előző évi állapottal szemben, amennyiben a mai napon összesen 7 tagunk 800 korona tartozása áll fenn, kik közül egy már végrehajtás alatt áll, a többiek a fizetés teljesítésére szorult anyagi viszonyaikra hivatkozva halasztást kértek. Szükségesnek látom kitűzött célunk érdekében újra meg újra hangsúlyozni, hogy egyletünk igazán önzetlen nemes célját csak akkor képes teljesíteni, ha mindenikünk kötelem nélkül eleget tesz elvállalt kötelezettségének.

Amidőn segélyegyletünk 1928. évi számadását jóváhagyás végett beterjesztem, előző évi számadás kötelezettsége alól felmentésemet tisztelettel kérem.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, a betér-

jesztett számadásokat jóváhagyja, a felmentést megadja. A segélyegylet tagjainak névsorát jelen jegyzőkönyv mellékleteként kinyomatja.

11. Tárgyaltatott az egyházmegye építészeti bizottságának, illetve mérnökszakértőjének következő előterjesztése:
»A pallói egyházközség régi óhaját valóra váltva új templomot szándékozik építeni Isten dicsőségére. Ennek a terveit küldte be felülbírálat és az építkezés engedélyezése céljából.

Új templom építéséről, egy »par excellence« építőművészeti alkotás megvalósításáról lévén szó, lehetetlen, hogy eszünkbe ne jusson az az ismeretes vád, amellyel a protestantizmust, s főleg a kálvinizmust illetik és amely sajnos, falusi templomainknak 90 százalékánál teljesen jogos is — a művésziatlenség vádja. Hogy ennek a vádnak egy néhány konkrét megállapításával tisztába jöhessünk, az em. építőbizottsága úgy határozott, hogy ebből az alkalomból tegyük általános bírálat tárgyává templomi építkezéseinket s a pallói templom terveit a közgyűlés előtt tárgyaljuk meg.

Miben áll templomaink művésziatlensége? Ha ezt a kérdést teljes terjedelmében megvilágítani akarnánk, úgy mindekelőtt tárgyalnunk kellene azt az elméleti fontos kérdést, hogy milyen álláspontot foglal el a kálvinizmus a művészetekkel, közelebbről az építőművészettel szemben. A rendelkezésre álló rövid idő miatt, erre a jelen alkalommal nem terjeszkehdhetem ki, annál is inkább, mivel első sorban a meglevő állapotok kritikáját és a templomépitésre vonatkozó egy pár fontos architektónikus szabály ismertetését tartom szükségesnek.

Kritikát mondani templomainkról, főleg ami a kritika elítélő részét illeti, igazán nem nehéz feladat. Ha a letűnt évezredek csodálatos és utolérhetetlen templomi művészetére gondolkunk és azután eszünkbe jut azoknak a nagy embereknek a sora, akik a kálvinizmus utolsó évszázadában tűntek fel a magyar égbolt alatt és lettek az egész magyarság vezéreivé, mint pl. Csokonai, Tompa, Arany, Jókai, Tisza, Ady, Móricz, stb., stb. úgy valóban érthetetlen és lesújtó, hogy a kálvinista templomépitészet hogyan juthatott arra a mély pontra, ahol ma van.

Nemcsak azt kell itt elmondanom, amit Rovó Zoltánnak a Ref. E. és Isk. ezévi márc. 17-i számában közölt »A ref. egyházi

építkezések» c. cikke tartalmaz, hogy templomaink 90 százaléka sem külső sem belső megjelenésében nem bír semmiféle karakterrel, hanem a legtöbbször a történelmi stílusok lefokozott, vérszegény példája. Még, hogy az elmúlt századok, de főképen az utolsó 50 év kálvinista templomainak építői az egyszerűség fontos szempontja miatt fehérre, vagy szürkére meszelték meg a színes és festői barokkot: minden lehető leszdedtek a formagazdag reneszanszról s a misztikus gót templomokba beeresztették a napfényt: stb. Ezeknél a helytálló megállapításoknál sokkal súlyosabb az a hiba, amely különösen a femprom belső térkiképzését illetőleg az architektónikus szabályok semmibevevésében, helyesebben a teljes hozzá nem értésben nyilvánul meg.

A fervezést, tehát a templomtér és forma kiképzését három fontos szempont irányítja: a cél, a feladat minél tökéletesebb megoldása; a forma, amely nemcsak a művészi alkotás rendeltetését kell, hogy híven kifejezze, hanem a belső tér és formakiképzést a külső megjelenéssel teljes harmóniában oldja meg; végül az építési anyagok őszinte technikája.

A cél, a programm adva van: egy olyan helyiséget kell létesíteni, amely az istentisztelet magasztos aktusának s ebben főleg az Ige hirdetésének méltó és alkalmas helyéül szolgál. Maga az épület pedig úgy belsejében, mint külsőleg annak a tisztult, — mondjuk így: puritán — vallásos felfogásnak a jellegét viselje magán, amelyet a kálvinizmus képvisel. Alaprajzban — kisebb, egypár száz ülőhelyes falusi templomaink céljaira — általában a hosszukás négyszög a legalkalmasabb forma, amelynek két szimmetria tengelye lévén, a belső térkiképzés is kétirányu lehet. Ez a kiképzési lehetőség azonban nem egyenlő értékű s ha a helyi adottságok megengedik, úgy az építész elsősorban a hosszanti szimmetria tengelyt teszi meg főtengelynek, amellyel a templom további kiképzésére az elhatározó irányítást már megadta. **Ebben az esetben a bejárat az egyik rövidebb oldalon — a terem egyik végén van, s szembe vele a másik végén van — és nem lehet máshol! — a templomtér főhelye, ahol az urasztala és a szószék kapnak helyet.** Ez a hely külön is kiemelendő építészeti — és színes eszközökkel, hogy a lelkész az ígehirdetés közben — ha testvér is a testvérek közösségében — azonban — primus inter pares — legyen. A hívek padjai tulnyomó részben a hosszanti — most már főtengely vonal két oldalán sorakoznak, szem-

ben a lelkésszel: csak az urasztala melletti két oldalon lehet még néhány padsort elhelyezni, mivel az urvacSORa osztás, vagy egyéb lithurgikus szertartás céljaira ez a hely a templom teljes szélességében nem szükséges. Ez a két oldali pár padsor nagyon alkalmas arra, hogy benne a presbitérium, a lelkész — és tanító családjai foglaljanak helyet. A karzat a templomtér bejárat felőli végében foglal helyet az esetleges és nagyon kívánatos orgonával, ugyancsak szemben a lelkésszel.

Hosszadalmas lenne ennek az elrendezésnek az előnyeit elmondani és megmagyarázni, csupán csak egy, ép az istentisztelet szempontjából fontos körülményt emelek ki, azt, hogy ilyen kiképzés mellett az egész gyülekezetet maga előtt látja a lelkész, s prédikáció közben nem kell állandóan 180-kal forognia balról jobbra és vissza. Hozzátehetem még ehhez, hogy ilyen alaprajz mellett az istentisztelet legméltóbb kéréseit mindenképpen ez az elrendezés adja — aminek bizonyságául hivatkozom arra, hogy a legrégebbi egyiptomi templomoktól kezdve, a történelmi stílusokon végig a templomok alaprajzi megoldása tulnyomórészt ennek a kiképzési formának többé-kevésbé bővített változatai. Ezen kiképzés mellett a torony rendszeren a bejárat végén áll a templomnak — ismét axiálisan — s alsó része nagyon alkalmas szélfogó kiképzésére. Sokszor a hosszukás négyszögű alapidomnak a bejárat — vagy inkább a toronnyal — szemközi vége le van kerekítve, vagy sokszögű befejezést nyer, amivel a templom hossz tengely irányu kiképzése még inkább hangsúlyozva van, még inkább utalás történik arra, hogy a templom főhelye nem lehet máshol, csak ezen a helyen a hosszanti tengelynek a bejárat szemközi lévő végén, mert hiszen másirányu szimmetrikus kiképzés így már sem belsőleg, sem külsőleg nem lehetséges. Ilyenkor természetesen a mennyezet kiképzése is megfelelő az alapformának, az is csupán a hosszanti fő tengelyre szimmetrikus.

Az előbb elmondottakban mindenki ráismer falusi templomaink leggyakoribb, úgyszólván tipikus formájára: hosszukás négyszögű alaprajz, egyik végén a torony és a bejárat, másik vége rendszeren lekerekítve vagy sokszögűre levágva s ennek a kihangsúlyozott hossz tengelyü elrendezésnek megfelel a belső mennyezet kiképzése is. Csupán csak a belső berendezés — amellyel együtt a hivek helyezkednek el az architektónikus

keretben — a padsorok állanak keresztben és ami az istenítisztelet kapcsán a legfontosabb funkció — az igehirdetés helye — a szószék és az urasztala van jelentőségében mélyen lefokozva, oldalra, mellékhelyre állítva: mindakettő teljes elmentében a templom külső és belső architektónikus kiképzésével. Ez uraim a legsúlyosabb hibája templomainknak s ha egy jó alaprajzu és kiképzésű templomnál szó lehet arról, hogy az a művészi követelményeknek mennyiben felel meg, úgy ennél építőművészeti mértékkel mérni már nem is lehet. Ép oly kevésbé lehet mentsége az ilyen elrendezésnek, az minden esetben helytelen és rossz!

Az alaprajzi megoldás kérdését tovább folytatva, könnyen belátható, hogy a templom belső és külső kiképzése történhet úgy is, hogy a hosszukás négyszögű alapidom kereszt-tengelyét tesszük meg főténgelynek, — amely esetben a szószék a hosszabbik oldal közepére kerül, de a vele szemben levő oldalon ott kell lenni a főbejáratnak és ha a torony a templomtesttel összeépül, úgy természetesen annak is. Bent az templomtérben minkét rövidebb oldalon kötelező a karzat, mert máskülönben a belső tér egyensulya teljesen meg volna bontva. Röviden: ennél az elrendezésnél a templom úgy belső, mint külső megjelenését illetőleg a keresztirányu tengelyre nézve szimmetrikus.

Hozzá kell tennem, hogy ezt az elrendezést gyakran találjuk meg 17—18-ik századbéli templomoknál, ma azonban az általános szakvélemény az, hogy ez az elrendezés kevésbé alkalmas a belső tér architektónikus kiképzésnek legkedvezőbb megoldására egyrészt: másrészt helytelennek tartjuk, hogy a hívek tulnyomó része egymással szembe néz s nem az ige hirdetőjére, a lelkészre esik természetsszerűleg a tekintete: míg a lelkész prédikáció közben ha egész gyülekezetének beszélni akar, úgy állandóan forogni kénytelen.

Arranézve, hogy a két elrendezés közül melyiket választjuk, sokszor a helyi adottságok döntenek: ha azonban lehetséges a választás, úgy mindenesetre a kedvezőbb megoldási lehetőséget, a hosszútengely-irányu kiképzést választjuk. A pallói templomnál a helyszíni viszonyok ezt a hosszútengelyű elrendezést kötelezőleg elő is írják.

Főleg az első, — a hosszanti főténgelyű — elrendezéssel kapcsolatban ki kell még térnem egy meglehetősen fontos és főleg a lelkészek által előtérbe állított kérdésre: a templom-

tér akusztikai viszonyaira: annál is inkább, mert nem egyszer hallottam aggodalmat kifejezni afőlött, hogyha a szószék a terem végén van elhelyezve, nem lépnek-e fel akusztikai kellemetlenségek. Előre is ki kell jelentenem, hogy ez a kérdés nem gyakorolhat befolyást arra, hogy ezt, vagy azt a kiképzési alapformát válasszuk, mert az építésznek elegendő kiképzési mód és eszköz áll rendelkezésére ahhoz, hogy bármily megadott alapforma mellett is megfelelő akusztikai viszonyokat teremtsen a templomtérben, Hozzátehetem még, hogy a mi kis templomainknál nem is szabad ilyen kérdésnek felmerülni, ha a terveket valóban hozzáértő szakember készíti. Az akusztikai viszonyokra való kitérés és külön vizsgálat szükségessége jóval nagyobb méretek mellett lép csak fel s ebben a tekintetben a tudomány ma már oly előrehaladott állapotban van, hogy a felmerülő kérdésekre a kész terv alapján a legmegbízhatóbb választ tudja adni. Ennek alapján aztán, ha szükséges, a terveken változtatásokat lehet eszközölni, mintahogy az a nyugati, főleg amerikai nagy metropolisok színház- és koncert-termeinél többször meg is történt. Ezzel kapcsolatban még csak annyit kell megemlítenem, hogy a kedvező akusztikai viszonyok kialakulása nagymértékben függ a mennyezet kiképzéstől és hogy a boltozatok ebből a szempontból határozottan kedvezőtlenebb befolyást gyakorolnak, mint a síkmennyezetek: továbbá, hogy a tagozott, tehát falpillérekkel osztott vagy mélyedésekkel bíró falak és mennyezetek előnyösebbek, mint a sima kiképzésű felületek.

Ugyaníde tartozna még egy nagyon fontos kérdés: a templom kifestése, mint amely ugyancsak mostohán és hozzá nem értéssel van kezelve: ez azonban tulhosszura nyujtaná fejtegetéseimet. A jelen alkalommal templomaink belső kiképzésének az előbbieken megállapított súlyos és krónikus betegségét kívántam szóvátenni és megvilágítani. Teszem ezt abban a reményben, hogy most, amikor a vallásos élet terén új felbuzdulások, új elindulások történnek világszerte, mi magyar kálvinisták, akiket a sors — hitünk szerint — talán tulajágosan sulyt, annál inkább igyekszünk magunkat megvizsgálni és megjobbitani. Ennek az értékes és jobb jövőbe vezető célnak a szolgálatában állanak a templomok, amelyek természetsszerűleg csak akkor képezik méltó keretét az Isten imádására, az ige hirdetésére és meghallgatására összegyűlt gyülekezetnek: főként pedig az isteni tisztelet magasztos aktu-

sának, ha megépítésükben és kiképzésükben valóban művészi értéket képviselnek. Ha lassan is, ha nehezen is, templomainkat minden tekintetben az építőművészet s ebben korunk művészi szempontjai és követelményei szerint kell átalakítanunk. Olyan alkalmakkor pedig, mint most is, amikor a súlyos anyagi körülmények között is találatik gyülekezet, amely nemes elhatározással nagy terhet vesz magára, hogy templomot építhessen, fokozottan kötelességünk örködni és odaadni, hogy ez a hatalmas áldozatkészség magához illő értékes alkotásnak legyen a megteremtője s ne szaporítsa azoknak a — hozzánemértő vállalkozó által tervezett — templomoknak a számát, amelyek miatt a kálvinizmusnak csak szégyenkeznie lehet!

Ezekután felsorolom azokat a kifogásokat, amelyeket az elmondottak szellemében a benyújtott pallói templomterv ellen emelek.

1. Mint említettem, a helyszíni viszonyok a templomnak csak a hossz tengely irányában való kiképzését teszik lehetővé és a templom terve alapján véve ilyen kiképzésű is, csupán — mint rendszeren — a padsorok és a szószék állanak keresztben, mitsém törődve a templom belső és külső architektónikus megjelenésével. Ez az elrendezés megváltoztatható olyképp, hogy a szószék és urasztala a templomtérnek a bejáratnál szemközti végébe helyezendő s ennek megfelelőleg osztandók be a padsorok is.

A többi észrevételem jórészt technikai természetű. Ilyenek:

2. A padlósínt magassága a terven 50 cm., ami kevés, mert az utca, ahol a templom épül mélyedésben fekszik, tehát a padlósínt magassága minimálisan egy méter kell, hogy legyen.

3. Az alapozás mélysége — 80 cm — szintén kevés egy nyolc m. magas falazat alá, amely még a rabitz-boltozat oldalnyomását is hordja: véleményem szerint az alapozással legalább 120 cm-ig le kell menni, ha az alapozáskor mutatkozó talajviszonyok esetleg még többet nem követelnek.

4. A padszélesség — a terv szerint kb. 60 cm. — kevés, ha az ember rendszeren és nem feszengve akar ülni, úgy ehhez legalább 70 cm. padszélesség szükséges.

5. Nyers terméskő falazatot a rendelkezésre álló, majd-

nem fekete színű, likacsos trachit tufából készíteni nem lehet, mint azt a terv mutatja.

6. A templom elején levő kacskaringós oromfal befejezés a kiképzés stílusával nem harmónizál, ez tehát átalakítandó.

7. A költségvetés nagyon szűk, a munkák részletezve nincsenek : s emellett hiányzanak a következő tételek : eresz és lefolyócsatornák, villámhárítók, belső szélfogó ajtó, valamint a karzatról a toronyba vezető ajtó ; belső festés. Ezek pótlólag felveendők.

8. Viszont elmaradhat a templomról a nyugati oldali ablaksor.

Az em.-i közgyűlés a benyújtott terveket az egyházközségnek visszaadja azzal, hogy azokat a feutiek szellemében, közelebről az 1-8-ig pontokban felsorolt kívánságok szerint az egyházközség alakíttassa át és új, részletesebb költségvetéssel együtt újlag adja be az em.-i építési bizottságnak, amely azt újból letárgyalja és jóváhagyás után az építési engedélyt, továbbá az építési pályázatra vonatkozó utasításokat az egyházközségnek meg fogja adni.

12. Gecse Endre s. lelkész, — ki a becsatolt okmányok bizonyosága szerint az I-ső lelkész-képesítő vizsgát Sárospatakon 1928 szept. 25-én letette s a segédlelkészi hivatalra kibocsátatott — kéri Egyházmegyénkbe való bekebeleztetését.
Bekebeleztetik.

13. Nyitray Béla s. lelkész, — ki a becsatolt okmányok bizonyosága szerint az I-ső lelkészképesítő vizsgát Sárospatakon 1928 szept. 26-án jó eredménnyel letette és a s. lelkészi hivatalra kibocsátatott — kéri Egyházmegyénkbe való bekebeleztetését.

14. A nagykaposi egyház presbitériuma 1928 szept. 26-án Pápay István volt szirénfalvai tanítót, a szirénfalvai egyház presbitériuma 1928 nov. 12-én Karabélyos Géza okl. tanítót, az ungmogyorósi egyház presbitériuma 1929 aug. 25-én Szaploneczay Lajos volt pallói tanítót választotta meg tanítóul. A választások jogerőre emelkedtek.

Közgyűlés Pápay Istvánt a nagykaposi ; Karabélyos Gézát a szirénfalvai ; Szaploneczay Lajost az ungmogyorósi tanítói állásba beerősíti azzal, hogy nevezett tanítók a ref. ének- és vallástanból az egyház-

kerületi bizottság előtt egy év leforgása alatt vizsgát tenni tartoznak.

14/a. Esperes jelenti, hogy a vajáni egyház II. (nő) tanítói állásába Fleischer Aranka ág. h. evang. nőtanítót, a kistráti tanítói állásba Orémus Kálmán tanítói-érettségit tett tanítót erősítette be ideiglenesen.

Tudomásul szolgál.

15. Közgyűlés az eddig még esküt nem tett Pápay István tanítótól a hivatali esküt kiveszi és az anyaszentegyház szolgálatában buzgó lélekkel hiven végzendő munkálkodására Isten áldó és megsegítő kegyelmét kéri.

16. Tárgyaltatott az abauji egyházmegye nt. esperese által benyújtott s véleményezés végett egyházmegyéinkhez is letett egyházkerületi szabályrendelet javaslat a lelkészi helyi javadalom megosztásáról és az özvegyi csonkaév és kegyeleti időről.

Közgyűlésünk a javaslatot a legteljesebb mértékben hézagpótlónak tekinti és annak szabályrendeletként törvényerőre emelkedését örömmel üdvözlí. E téren már mostanig is a legnagyobb jogbizonytalanság uralkodott egyrészt az 1889 évi szabályrendelet elavulása, annak az 1907 évi törvények rendelkezései értelmében — miután érvénye 1912 utánra is meg nem újított — hatályon kívül jutása, másrészt az új nyugdíjtörvénynek életbe lépése következtében. Szükségességét a minden egyházmegyében gyakran előforduló lelkészfizetés megosztási perek nagy száma legjobban bizonyítja. Ennek következtében a javaslatot általában elfogadandónak tartjuk. A részletekben azonban a következő módosításokat gondoljuk kívánatosnak : I. fejezet 1. §. A szolgálati év két felének fordulópontjául alkalmasabbnak tartanánk az április és október 1-i határidőt, részint azért, mert nálunk a gazdasági évnek ez a kezdete és vége, részint, mert mint évnegyed kezdete, a polgári évszámításhoz is könnyebben alkalmazkodík.

3. §. A tűzifának a nyári félévre csak egyharmadát vennénk részint azért, mert nyárra sokkal kevesebb tüzelőanyag kell, részint, mert a nyári félév, a

dolog természetéből folyólag amugy is sokkal jobban van dotálva.

Ugyanitt a d. pontban említett kivétel ez utóbbi ok miatt, de meg azért is kimaradhat, mert igazságtalanságnak látszik, hogy akinek több marhája van, tehát gazdagabb, az több fizetést kapjon. E mondatot így gondolnánk módosítandónak: »a legeltetési jog bérértéke a két félév között egyenlően osztandó meg.«

Az e. pont jövedelme szerintünk teljesen a nyári félévhez tartoznék, míg az f. pont alattiak helyben szokásos napszám értéke mindakét félév között egyenlően oszlana meg.

A 4. §-ban említett két előkészítő őszi szántás helyett csak egyet tennék kötelezővé. E §. utolsó mondata elmaradna.

A 8. § első két mondata az 1. § szerint módosul. E § rendelkezései közé, vagy utána kívánatosnak tartanánk bevenni azon rendelkezést, mely szerint a helyi természetbeni javadalomtételek értékelésénél — barátságos megegyezés hiányában — választott bíróság alkalmazandó, mely 3 tagból áll, kik közül a két fél és az egyházmegye 1—1-et nevez meg. E választott becselőbíróság döntése jogerős.

II. fejezet 11. §. Felveendőnek tartanánk »szomszéd lelkészek által — és a helybeli tanító közreműködésével — való ingyenes végzéséről...«, »a rendkívüli szolgálatnál (keresztelés, esketést, temetés) pedig...« Kívánatosnak tartanánk azt is, hogy a mondat eleje odamódosíttassék, miszerint a többi beszolgálás fuvarját az egyházközség tartozik teljesíteni.

A 12. § korlátozása elmaradna.

A 15. § kivételezése szerintünk szükségtelen.

17. Az 1898 évi lelkészi jövedelemről szóló bevallási ívek egyházkénti 6—6 Kc díja

az egyházlátogatóság utján beszedendő.

18. Egyházmegyénk tanítói memorandumot terjesztenek Közgyűlésünk elé, melyben — hivatkozással a 104/926. sz. állami törvényre — kéri, hogy a közgyűlés kötelezze az iskola-fenntartó egyházakat a hivatkozott törvényben biztosított s őket, mint igazgatói teendőket végző tanítókat joggal megil-

lető igazgatói pótléknak 1926 évi jan. 1-ig visszamenőleg való kifizetésére, annival is inkább, mert a pótlékról, mint nyugdíjba beszámítható illetményről a tanítóság le nem mondhat s ha ettől elesik, messze kiható anyagi károsodás éri.

Közgyűlésnek az a meggyőződése, hogy felekezeti tanítóink e jogos és törvényes igényét kielégíteni az állam kötelessége a fizetéskiegészítés megfelelő felemelése által, miért is annak megfizetésére az iskolafenntartó egyházakat nem kötelezheti, hanem a Főt. Egyházkerület utján felterjesztéssel él az Egyetemes Konventhez, hogy felekezeti tanítóink igazgatói pótlékának államsegély utján való kielégítését az illetékes kormánytól kieszközölni méltóztassék.

19. Dr. Magda Sándor csicseri lelkész betérjesztése folytán

Közgyűlés a következő elvi jelentőségű határozatokat hozza :

1. Elkötelezi felekezeti iskoláink tanítóit, hogy a tanrendet, mielőtt azt az állami tanfelügyelőséghez jóváhagyás elnyerése végett betérjesztenék, az isk. széki elnökök bemutatassák, vele láttamoztassák s amennyiben a lelkész a vallásoktatás intenzivebbé tétele végett a tanrendbe bibliaórát óhajt beállítani, arra módot nyujtsanak, még abban az esetben is, ha e miatt a hét valamelyik napján az 1—3 ó.-ig való tanítást kellene is bevezetni.

2. Elkötelezi a tanítókat, hogy az iskolai évet mindenkor vasárnap, a templomban, ünnepélyes keretek közt zárják be, amely évváró ünnepély és ne examináció legyen, azonban a tanító belátása szerint egyes tantárgyakból, de mindenesetre a vallástanból egyes tanulók megféleltessenek s általában olyan programm állítandó össze, hogy az évváró ünnepély által a szülők és a hallgatóság a tanítók munkájának megbecsülésére, iskoláink iránti szeretetre, ragaszkodásra hathatósan buzdíttassanak.

Felkéretik az esperes ur, hogy e határozatot a tanítókkal körlevélben közölni szíveskedjék.

20. Pályini lelkész jelenti, hogy községük iskoláiban a csapi tanfelügyelőség kívánságára »felsőbb egyházi hatóság engedélyezése nélkül csupán külső kényszer folytán« az elmult iskolai évben oly módon folyt a tanítás, hogy az iskolás-

növendékek közül az I. II. és III. osztálybeliek az állami, a IV.—VIII. osztálybeliek pedig **felekezeti különbség nélkül** a református felekezeti iskolában nyertek elhelyezést. Az új iskolai évre pedig már úgy intézkedett a tanfelügyelőség, hogy a református iskolában csak az I. és III. osztályok növendékei taníttassanak, míg a többi osztályokba tartozó növendékek (reformátusok is) az állami iskolába utaltattak át. Panaszolja, hogy az állami iskolában az **összes** növendékek számára csak heti **két** hittanóra van engedélyezve, énektanításról pedig egyáltalában **nincsen** gondoskodás. Miután az egyháztagok az ilyen megosztással való tanítást felekezetünk érdekeire nézve sérelmesnek tartják, kéri az egyházmegyei közgyűlés intézkedését.

Közgyűlésünk semmi szín alatt sem tartja megengedhetőnek azt, hogy felekezeti iskoláink a megosztott tanítás keresztülvitele érdekében az állami iskolával egyesíttessék, mert egyházunknak minden körülmények között megóvando éminens érdeke — és legfőbbképen **ezért** áldoztunk évszázadok óta erőnkön felül is iskoláink fenntartásáért, — hogy azokban kimondottan **kálvinista** szellemű **valláserkölcsi** nevelésben részesüljenek gyermekeink. A meghatározottabban elítéli tehát közgyűlésünk a pályini egyház előjáróinak azon nemtörődömségét, hogy iskolájuknak az állami iskolával való egyesítését nemcsak eltűrték, hanem arról az egyházi főhatóságnak mégcsak jelentést tenni is elmulasztották — holott a közelmúltban Palló, Palágy stb. egyházközségeknek iskoláik függetlensége érdekében folytatott küzdelme e tekintetben a pályini egyháznak is követendő például szolgálhatott volna. A pályini református egyház költségén fenntartott **felekezeti** iskolának módot kell nyújtania arra, hogy aki gyermekét valláserkölcsi szellemben kívánja neveltetni, az e céljának elérésére a református egyház iskolájában **mínd a nyolc** évfolyamon keresztül **megfelelő** tanintézetet találjon. Éppen ezért az egyház előjárói ellen megindítandó fegyelmi eljárás terhe alatt kötelezi egyházmegyénk a pályini egyházat iskolája felekezeti jellegének s abban az osztatlan tanításnak haladéktalan visszaállítására. E határozat értelmében

tett intézkedésekről esperesi hivatalhoz 30 nap alatt jelentés teendő és ha az egyház előjáróságát ez ügyben a jövőben csak a legcsekélyebb mulasztás terheli is, ellene ezen határozat alapján a fegyelmi eljárás hivatalból haladéktalanul megindítandó lesz.

21. Olvastatott a vámoslucskai egyház kérelme iskola renoválás költségeinek fedezésére szolgáló póttadó kivetésének megerősítése iránt. A póttadót vagyonkülönbség nélkül egyenlő összegben kívánják kivetni családonként úgy az anya, mint a leányegyházak adófizetőire.

Közgyűlés utasítja a lucskai egyházközséget, hogy érvényes presbiteri és közgyűlési határozattal megállapított, egyházhatóságilag jóváhagyott adókivétési kulcs alapján megkészített **egyénenkénti** kivétést terjesszen presbiteri és közgyűlési határozat kíséretében jóváhagyás alá.

Fegyelmi büntetés terhe alatt figyelmezteti az egyház előjáróságát arra, hogy a jövőben közgyűlésünk elé terjesztendő beadványaihoz azok magyar fordítását is köteles csatolni.

22. Esperes jelenti, hogy a rőcsei lelkész kongrua vallo-mási ivének egyik helytelen összegben kimutatott tételét igazoló egyházhatósági bizonyítványt kért tőle és midőn ő a tétel helyesbített összegét igazolta, nevezett tiszteletlenül és gunyos hangon választolt reá.

Közgyűlés az iratokat a fegyelmi bírósághoz teszi át elintézés végett.

23. A vámoslucskai missiói egyházhoz tartozó Vinna szórvány hívei kérik, hogy a nagymihályi fiók s ezzel a homonnai missiói egyházhoz csatoltassanak. Indokolásul felhozzák, hogy Vinna Nagymihályhoz földrajzilag közelebb fekszik, közigazgatásilag is oda tartozik s hogy magyarok lévén, a vámoslucskai szlovák egyház szlovák nyelvű istentiszteletein anyanyelvükön nem részesülnek lelki táplálékban, míg a nagymihályi magyar istentisztelet keretében ezt is megnyerhetik.

Közgyűlésünk indokaiknál fogva elvileg hozzájárul a vinnai szórványnak a nagymihályi fiók s ezzel a homonnai missiói egyházhoz való csatolásához, miután azonban az E. T. I. tcz. 11. §-a rendelkezései szerint az egyházközségek beosztásában létesítendő

változások csak az 1898. évi XIV. t. cz. figyelembevételével történhetnek s az iratokból meg nem állapítható, vajjon Vinna új beosztásával e törvény érintve nincs-e, az ügyet kellő előkészítés s a vámoslucskai anyaegyházzal való megtárgyalás végett visszaadja.

24. Az 1928 évi közgyűlés 62/a sz. határozatára pénztáros jelenti, hogy az egyházmegyei özvegyárvatárból özv. Németh Péterné és özv. Kocsis Endréné kárpátaljai ungi egyházmegyéhez tartozó lelkészözvegyek is megkapták az 1928 évi járandóságukat. A határozat értelmében részükre az 1923 évig visszamenőleg a nyugdíj nem volt folyósítható, mivel a kárpátaljai egyházmegye lelkészei özvegyárvagymántárunk javára magukat a mi egyházmegyénk lelkészeihez hasonlóan megadóztatni mindezideig vonakodnak. Kivételt csak K. Nagy Sándor kisdobronyi lelkész tett, aki a ráeső jutalékot teljes egészében kifizette.

Közgyűlés a jelentést helybenhagyással veszi tudomásul.

25. Esperes jelenti, hogy a palágyi egyház lelkészi díjlevelével megváltoztatására kér engedélyt. A változtatást oly módon akarja eszközölni, hogy a régi kárta 8. 9. és 17. tételeiben szereplő közmunka és fa további szolgáltatását megszünteti minden ellenérték nélkül.

Közgyűlés a palágyi egyház kívánságát nem teljesíti, esperesnek ez ügyben az E. T. II. t. c. 6. § d. pontja értelmében tett intézkedéseit jóváhagyja és 30 napi határidőt ad a palágyi egyházközségnek arra, hogy az idézett törvény §-ában érintett szükséges módosítások keresztülvitelére elfogadható javaslatot tegyen, aminek jóváhagyására jelen határozattal esperest hatalmazza fel a közgyűlés. Azon esetben pedig, ha az egyházközség az esetleges változtatást megfelelő ellenérték biztosításával eszközölni nem akarná, a palágyi lelkészi állás betöltésére az érvényes régi díjlevel alapján hirdetendő meg a pályázat. Már most figyelmezteti közgyűlésünk a palágyi egyházat, hogy esetleges makacskodása vagy törvényellenes erőszakoskodása esetén egyházm. hatóságunknak törvényben biztosított joga van arra, hogy a törvény rendelkezéseinek érvényét szerezzen, akár a II.

t. c.26. §-ában említett lelkészki rendelés, akár a palágyi egyház önállóságának megszüntetése, s valamelyik szomszédos anyaegyházhoz való affiliálása útján.

26. Tárgyaltatott a palágyi egyház azon kérelme, hogy az építkezés alatt álló tanítói lakás építése a benyújtott terv, költségvetés és vállalati szerződés alapján jóváhagyassék.

Egyházmegyei közgyűlés tekintettel arra, hogy az egyházmegye építési bizottsága ezévi július hó 9-én tartott összejövetelén a tanító lakás építésének ügyét részletesen megtárgyalta, tervet, költségvetést és a vállalkozóval kötött szerződést felülvizsgálta és korrigálta, ennek alapján az építkezést teljes egészében tudomásul veszi és jóváhagyja.

b) Tárgyaltatott az ungtarnóci egyház azon kérelme, hogy a lekészlakon eszközölt tetőfedési munkálatok a beküldött vállalati szerződés alapján jóváhagyólag tudomásul véteszenek.

Egyházmegyei közgyűlés arra való tekintettel, hogy a vállalati szerződés a munkák teljesítése előtt az esperesi hivatalhoz be lett küldve és az által felülvizsgáltatott és jóváhagyatott — a maga részéről az építkezést tudomásul veszi és jóváhagyja.

Felhívja azonban ezzel kapcsolatban az ungtarnóci egyház előljáráóságát, hogy a jövőben hasonló esetekben az eszközendő munkálatokról részletes költségvetést is terjesszen be, amelynek alapján a munkák terjedelme, egységára stb. részletesen is ellenőrizhető.

c) A múlt évi szeptember 20-án tartott egyházmegyei közgyűlés 72. pontjára a nagyszelmenci egyház előljáráósága jelenti, hogy a lelkészlakon eszközölt renoválási és átalakítási munkálatok felülvizsgálata alkalmával megállapított hiányokat, továbbá azonfelül a még kívánatosnak ítélt s együttesen a beterjesztett kimutatásban és vállalati szerződésben pontosan felsorolt munkálatokat közmegelegedésre elvégeztette. Kéri az erről szóló jelentés, valamint a renoválási munkák végleges befejezésének tudomásul vételét és jóváhagyását.

Az egyházmegyei közgyűlés ilyen értelemben határoz.

d) Tárgyaltatott a vajáni egyház által benyújtott azon kérelem, hogy a már megépített II. iskolaterem építése a benyújtott tervek, költségvetés és vállalati szerződés alján jóváhagyassék.

Egyházmegyei közgyűlés tekintettel arra, hogy az egyházmegye építési bizottsága ezévi július hó 9-én tartott összejövetelén az iskola ügyét részletesen megtárgyalta, tervet, költségvetést, a vállalkozóval kötött szerződést, valamint az illetékes állami hatóságokkal történt iratváltást rendben találta és az építkezésre az engedélyt megadta, a maga részéről az építkezést teljes egészében tudomásul veszi és jóváhagyja.

Tudomásul veszi egyben, hogy az építési költségek fedezetének kérdése csak később lesz betervezve.

e) Tárgyaltatott Halász Ferenc kőművesvállalkozó, leleszi lakos felebbezése a palágyi tanítói lakás építkezésének vállalatba való kiadása ellen, mivel az nem a legolcsóbb ajánlattevőnek lett kiadva.

Egyházmegyei közgyűlés a felebbezést elutasítja, elsősorban azért, mert az egyház a pályázat kiírdetésekor nem vállalt kötelezettséget arra, nézve, hogy a munkát a legolcsóbb ajánlattevőnek fogja kiadni, sőt általában az egyházi munkálatok pályázati feltételeiben a szabad választás joga rendszeren kiírdetik,

másodsorban, mert nevezetlnek, mint az egyház kötelékébe nem tartozó személynek a fellebbezése nem is vehető figyelembe.

27. Erdélyi Mihály csicseri illetőségű losonci theológus a Szabó András alapítvány kamatainak tanulmányi segély címén kiutalását kéri.

Közgyűlés számvevőszék javaslatára a kért ösztöndíjat kérvényezőnek megadja, és utasítja az egyházmegyei pénztárost, hogy a rendelkezésre álló 70 korona alapítvány kamatot fizesse ki.

b) Bártfai egyház paróchiális melléképület tetőzetének javításához kér segélyt.

Közgyűlés a kérelmet nem teljesíti, mert a Horváth Mária alaphól rendszeres segélyezést megkezde-

ni még nem áll módjában. Egyébként is a bátfai egyház a Horváth Mária sirbolt javításával kapcsolatban teljesített építkezéseire csak az elmúlt év folyamán részesült 2000 korona összegű kivételes segélyben.

c) Kereszti leányegyház iskolaépület javítása céljából kér segélyt.

Közgyűlésünknek a kérelmet teljesíteni ez idő szerint nem áll módjában.

d) Pallói egyház templomépítés költségeinek fedezésére kéri segély kiutalását.

Közgyűlésünk a kérelmet ez idő szerint nem teljesítheti, mert rendszeres segélyezés megkezdését a Horváth Mária alapítvány tőkeveszteségének helyre-pótlásáig nem tartja eddig követett elvével megé-gyeztethetőnek.

e) Szürtei egyház 20000 korona egyházmegyei tartozása folyó évi 1600 korona kamatainak elengedését kéri.

Közgyűlésünk a kérelmet nem teljesíti, mert előb-beni határozata értelmében a rendszeres segélyezést csak a Horváth Mária alapítvány tőkeveszteségének helyre-pótlása után tartja megkezdhetőnek.

28. A csicseri egyház Tóháti János csicseri lakos 1200 K alapítványának alapítólevelét terjeszti be négy példányban. Az alapítványt tevőnek rendelkezései szerint a tőkéből 700 koronának kamatai az egyház közszükségleteire, 500 koronának kamatai pedig a csicseri szegények segélyezésére, esetleg val-lásos iratok beszerzésére fordítandók.

Közgyűlésünk az alapítványt tudomásul veszi, az alapítványt tevőnek elismerését fejezi ki a felett, hogy Isten dicsőségét és a szegények segélyezését szolgáló áldozatos cselekedetével a mai anyagi világban so-kaknak követendő példát nyújt. Az alapítóleveleket jóváhagyja és megerősítés végett a főtiszteletű egy-házkerületre tisztelettel felterjeszti.

b) A nagykaposi egyház dr. Sutka István ügyvéd által tett 1000 K alapítvány alapítólevelét terjeszti be négy példányban. Alapítványt tevő rendelkezése szerint az alapítvány kamatai a konfirmált gyermekek részére biblia és vallásos iratok be-szerzésére szolgálnak.

Közgyűlésünk az alapítványt tudomásul veszi, az alapítványt tevőre, aki kisebbik fia konfirmálásának

emlékére így »ércnél maradandóbb« emlékjelet Isten dicsőségére állit, — Isten gazdag áldását kéri, az alapítólevelet jóváhagyja és megerősítés végett a fő-tiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

29. A palágyi egyház ujonnan szervezett II-ik tanítói állásának jóváhagyásra beterjesztett díjlevelét

az úgy tárgyalanná válván visszavette.

30. A nagykaposi és pallói énekkar beterjeszti alapszabályait megerősítés végett.

Közgyűlés mindkét énekkar alapszabályait visszaadja azzal, hogy azok az egyházmegyei közgyűlés elé csak akkor terjesztessenek fel, ha megelőzőleg a presbitériumok által letárgyaltattak.

31. Az 1928. évi egyházmegyei közgyűlés 78. sz. határozatára jelenti a szirénfalvai egyház, hogy a hétköznapi reggeli istentiszteletek az egyházmegyei közgyűlés elkötelező határozata óta rendszeresen megtartatnak.

Tudomásul szolgál.

32. Palágyi egyház az 1928. évi közgyűlés 83. sz. határozatára jelenti, hogy az egyházi épületek biztosítási értékét körülbelül 250 százalékkal felemelte.

Közgyűlés a jelentést nem veszi tudomásul és az előbbeni határozatban foglaltak továbbra is érvényben tartása mellett újból elkötelezi a palágyi egyházat az összes egyházi épületeknek — ezek között a templomnak is — teljes építkezési értékig való tűzkár elleni biztosítására. Ez uttal is hangsúlyozzuk, hogy az egyház presbitériumának teljes anyagi felelősége a biztosítás megtörténteig fennáll. E határozatban foglaltak betartásáról az egyház előljárósága 30 nap alatt fegyelmi eljárás terhe alatt jelentést tenni köteles.

33.—34. Számvevő jelenti, hogy a lucskai és a solymosi egyház eleget tett az 1928. évi kgy. 64. és 75. sz. határozataiban foglalt elköteleztetésének.

Tudomásul szolgál.

35. Csepelyi egyházban az egyházi adó beszédese már az egyházi törvények intézkedéseinek betartásával történik.

Tudomásul szolgál.

36. Salamoni egyház az 1928. évi 81. kgy. sz. határozatra jelenti, hogy a lelkészi csűr felépítésére vonatkozó elkötelezettségének nem tehetett eleget, mert a községben jelenleg folyó földmérés az egyháztagokra oly nagy anyagi megterhelést ró rá, hogy ennek következtében a csűr építés költségeit megfizetni már nem képesek.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, a salamoni egyháznak a csűr felépítésére a jövő 1930. év őszeig halasztást ad és ez ügyben jelentésüket a következő őszi gyűlésre várja.

37. 1928. évi közgyűlésünk 88. sz. határozatára jelenti az ásványi egyház, hogy a kassai muzeumba elszállított XIII. századbeli templommennyezet és torony vételárának kiutalása érdekében tett beadványára a muzeum igazgatóságától azt a választ kapta, hogy a műemlék átvételekor közte és az egyház között semmiféle rekompenzációról szó nem volt. A muzeum egyszerűen elvállalta a műemlék fenntartását és megvédését az egyház helyett. Számításuk az ügyet további eljárás céljából ügyvédnek adni át.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és a további fejleményekről a jelentést várja.

38.—39. Rócsei és bezői lelkészek jelentése az 1928. évi kgy. 15 sz. határozatára (szlovák nyelvű számadásuk magyar fordítását beterveztették).

Tudomásul szolgál.

40. Minaji egyház az 1928. évi 3/8 és 82. sz. kgy. határozatokra jelenti, hogy az egyház roskadozó épületeinek kijavítása céljából a már teljesen használhatatlanná vált csürt lebontja és annak anyagából kijavittatja a szintén elavult régi nagy istállót, melyet három részben: istálló, kocsiszin és szénás-törekcsőnek kíván felhasználni, míg az épület padlásán 10—15 szekér széna helyezhető el.

Tudomásul szolgál.

41. Felsőrócse és Sárosmező állami adóhátralékának kifizetéséről szóló jelentése tudomásul vétetik.

42. Sápy Lajos salamoni tanító a javadalmát képező ingatlanok állami adótartozásának kifizetését még most sem igazolta.

Közgyűlés jelen határozat kézbesítésétől számított 30 napi határidőt tűz ki Sápy Lajos salamoni tanító állami, ártéri és minden egyéb adóhátralékának

teljes kiegyelítésére, ami ha meg nem történnék, ellene a fegyelmi eljárás ismét megindítandó és újabb intézkedés bevárása nélkül hivatalból lefolytatandó.

43. A bezöi lelkész jelentése költségvetés és adókievetésének betérjesztéséről tudomásul szolgál.

44. Vámoslucskai egyház a szórványok gondozása, intenzívebb lelkigondozás és rendszeres vallásoktatás végzése céljából állandó káplántartói helyek közé felvételét kéri.

Közgyűlés a kérelmet pártolólag terjeszti fel a főtisztelű egyházkerületre.

45. Szakal István vámoslucskai lelkész 72 éves korára és gyengélkedő egészségi állapotára hivatkozással káplántartási jog megadását kéri.

Közgyűlés a kérelmet pártolólag terjeszti fel a főtisztelű egyházkerületre.

46. Vámoslucskai lelkész a szlovák nyelvű énekes könyv és hittankönyvek újból való lefordítását és kiadását javasolja.

Közgyűlés a javaslatot pártolólag terjeszti fel az egyházkerületi közgyűlés elé.

47. Egyházmegyei segélyegyletünk özv. Ráczkövy Jánosné részére 70 tagja után esedékes járulékból az alapszabályok 11 paragrafusában előirt levonás után 6300 koronát utalt ki temetkezési segély címén.

Tudomásul szolgál.

48. Karabélyos Gyula ny. tanító a kistráti református egyháztól utolsó szolgálati évére járó természetbeni fizetésének kiutalását kéri.

Közgyűlés a kérelmet az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz teszi át elintézés végett.

49. Rácz József felsőröcsei lelkész a reá kirót 40 korona rendbirság elengedését kéri.

Közgyűlés a kérelemnek helyt ad, az utólagos igazolást elfogadja és a kirótt 40 korona rendbirságot elengedi.

50. Juhász Imre csepelyi lelkész a kirótt 20 korona rendbirság elengedését kéri.

Közgyűlés igazolását elfogadja és a rendbirságot kivételesen elengedi.

51. Sallay Gyula szelmenci lelkész a jelentés be nem adás miatt reá kirótt 20 korona rendbirság elengedését kéri.

Közgyűlés az igazolást elfogadja és a rendbirságot elengedi.

52. A pallói egyház beterjeszti jóváhagyás végett templom-építés céljaira birtokaránylagosan eszközölt 201.418 Kc. rendkívüli adókimetését a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatok kapcsán.

Közgyűlés a pallói egyház rendkívüli adókimetését jóváhagyja és megerősíti.

53. A vysokai társ-egyház a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatok kapcsán jóváhagyás végett beterjeszti adósság törlesztés céljaira eszközölt 2.040 Kc. rendkívüli adókimetését.

Közgyűlés a vysokai társ-egyház rendkívüli adókimetését jóváhagyja és megerősíti.

54. A szürtei egyház a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatok kapcsán jóváhagyás végett beterjeszti adósság törlesztés céljára eszközölt 3000 Kc. rendkívüli adókimetését.

Közgyűlés a szürtei egyház rendkívüli adókimetését jóváhagyja és megerősíti.

55. A palágyi egyház beterjeszti a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatok kapcsán tanítói-lak építésre eszközölt 56.750 Kc. rendkívüli adókimetését.

Közgyűlés a palágyi egyház rendkívüli adókimetését jóváhagyja és megerősíti.

56. Az ungtarnóci egyház rendkívüli adókimetés iránti kérévénye.

Kiegészítés végett visszaadatik.

57. Az ungcsepelyi egyház a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatok kapcsán jóváhagyás végett beterjeszti kisebb renoválások céljaira eszközölt 2.413 Kc. rendkívüli adókimetését.

Közgyűlés az ungcsepelyi egyház rendkívüli adókimetését jóváhagyja és megerősíti.

58. CCXVII.—CCXXIV. sz. esperesi körlevelek tudomásul vétetnek.

59. Nagyszeretvai egyház jelenti, hogy templomépítést előkészítő munkálatait az idei rossz termés miatt félbe kellett szakítania és tervének valóraváltását Amerikában és itthon

megindítandó gyűjtés eredményétől teszi függővé. A kilátásba helyezett államsegély 25.000 koronában állapított meg, de még ez sincsen kiutalva.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

60. Nagyszeretvai egyház kérelme felekezeti iskolájának községiesítése iránt, kellő felszerelés végett visszaadatik.

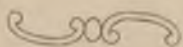
61. Egyházmegyénk képviselőjében az egyházkerületi közgyűlésre

Elnökségen kívül egyházi részről Nyomárkay Sándor és Ujlaky Sándor, világi részről Kovács Dániel és dr. Kiss Bálint küldetnek ki.

62 Jelen közgyűlés jegyzőkönyve kinyomatandó.

63. E jegyzőkönyv hitelesítésére elnökségen és a jegyzői karon kívül ügyész, dr. Kiss Bálint, dr. Herczegh Károly, Maksa József és Juhász Imre közgyűlési tagok kérettek fel.

A jegyzőkönyv hitelesített.

Jegyezték az egyes pontokat:

Kömives Sándor em. papi jegyző az 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 10., 15., 16., 20., 21., 22., 24., 25., 27., 28., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 58., 59., 60., 61., 62. 63. közgy. és 1—3. valamint 5—11. bírósági ügyek.

Ujlaki Sándor em. papi jegyző a 7., 9., 12., 13., 14., 17., 18., 19., 23., 29., 30., 52., 53., 54., 55., 56., 57. közgyűlési és 4. bírósági ügyek.

Koncz Gyula jegyző, 11. 26. sz. közgy. ügyek.

Tartalom:

1. A gyűlés megnyitása.
2. Megalakulás.
3. Igazolás.
4. Esperesi jelentés.
5. Birósági ügyek.
6. Pataky Pál papi főjegyző lemondása.
- b) Karabélyos Gyula bucsulevele.
7. Tanügyi bizottsági elnök jelentése.
8. Számvevőszék jelentése :
 - a) Horváth M. pénztárról.
 - b) alapok és alapítványokról.
 - c) az ungvári házak bérjövödelméről.
 - d) az em. pénztár betörésbiztosítása.
 - e) Pataky Pál segélye.
 - f) nyugdíjasok segélye.
 - g. Bacskay Erzsébet segélye.
 - h) Orémus Kálmán tartozásának elengedése.
 - i) Új írógép a főjegyző részére.
 - j) Számvevő tiszteletdíja.
 - k) az egyházak 1928. évi számadásai.
9. Énekkar elnökének jelentése.
10. Segélyegylet jelentése.
11. Egyházi építkezések irányelvei. (Pallói templomépítés.)
- 12—13. Gecse Endre és Nyitray Béla s. lelkészek beiktatása.
- 14—14a. Tanítóválasztások.
15. Pápay István hivatali esküje.
16. Lelkeszi javadalom megosztása és az özvegyi kegyeleti idő.
17. Kongrua bevallási iverk.
18. Igazgató-tanító pótlék.
19. Órarend, évváró ünnepély.
20. Pályini iskola.
21. Vámoslucskai iskolarenoválás.
22. Rócsei lelkész fegy. ügye.
23. Vinna elszakadás iránti kérelme.
24. Kárpátaljai nyugdíjasok.
25. Palágyi díjlevél.
26. a.,—e. Építkezések.
27. a.,—e. Segélykérvények.
28. Tóháti János alapítványa.

- b) dr. Sutka István alapítványa.
29. Palágyi tanítói díjlevél.
 30. Énekkarok alapszabálya.
 31. Szirénfalva hétköznapi istentiszteletei.
 32. Palágyi tűzbiztosítás.
 - 33.—35. Scontrók.
 36. Salamoni papicsür.
 - 37—42. Scontrók.
 43. Salamoni tanító adója.
 44. Vámoslucska káplántartási joga.
 45. Lucskai lelkész káplántartás iránti kérelme.
 46. Szlovák énekes könyv.
 47. özv. Ráczkövy Jánosné segélye.
 48. Kistráti tanítófizetés.
 - 49--51. Igazolások.
 - 52—57. Rendkívüli adókivetések.
 58. Esperesi körlevelek.
 59. Szeretvai templomépítés.
 60. Szeretvai iskola.
 61. Kerületi képviselők.
 62. Jegyzőkönyv kinyomatása.
 63. Hitelesítés.

II. Birósági ügyek.

1 Csengeri Ferenc ungcsepelyi egyháztag rendkívüli egyházi adókimutatás elleni felebbezése, miután a kimutatás érvényes kulcs alapján történt, — elutasított.

2. Csengeri Gyula, Ferenc Miklós és társaik egyházi adókimutatás kulcs elleni felebbezése, mivel az adókulcs megállapítása törvényszerű határozattal történt — figyelembe nem vehető.

3. Botfalvai tanító és gondnok egyesített fegyelmi ügyében a tanító rosszalásra, a gondnok feddésre ítéltetett.

4. Özv. Csoma Józsefné egyházi adó elleni felebbezésének a bíróság helyt ad, a vajáni egyház előjáróságát új adókimutatás készítésére utasította.

5. Herczegh Albert palágyi lakos egyházi adó elleni felebbezését visszavonta.

6. Pataky Pál egyházi adó elleni felebbezése kiegészítés végett visszaadott.

7. Karabélyos Gyula ny. tanító kérelmére utasította a bíróság a kistráti egyház előjáróságát, hogy a tanító természetbeni fizetését 15 nap alatt szolgáltassa ki.

8. Dr. Korláth Endre által megfelebbezett presbiteri határozatot a bíróság megsemmisítette és utasította a jenkei egyház előjáróságát az egyház tulajdonát képező Pongráczféle ingatlanok nyilvános árverésen bérbeadására.

9. Rác József rőcsei lelkész fegyelmi ügyében a további eljárás beszünttetett.

10. Szakal Elek csicseri tanítót az V. t. c. 34. paragrafus 1 pontjába ütköző vétségért a bíróság feddésre ítélte.

11. Időszaki bíróság tagjai:

Rendes tagok: Szücs István esperes, Bernáth Zoltán em. gondnok elnökség, Maksa József, Nyomárkay Sándor, Kovács Dániel, Hegyi György és dr. Herczegh Károly tanácsbírók.

Póttagok: Szakal István, dr. Magda Sándor, dr. Kiss Bálint és Verebélyi József tanácsbírók.

Az Ungi Egyházmegyei Segélyegylet tagjainak névsora 1929. évben.

1. Bácsy Gyula	37. Kövér Béla
2. Bakcsy Gyula	38. Lengyel József
3. Balogh Sándor	39. Dr. Magda Sándor
4. Benkő Lajos	40. Maksa József
5. Bertók Béla püspök	41. Meskó Dezső
6. Bodnár Lajos	42. Móré Elek
7. Böszörményi Zoltán	43. Nagy Géza
8. Csatáry Gyula	44. Nyitray Lajos
9. Csomár Béla	45. Nyomárkay Sándor
10. Danis Frigyes	46. Ónody Géza
11. Egyed Béla	47. Pápay István
12. Galgóczy Gyula	48. Papp István
13. Gecse Géza	49. Papp Lajos id.
14. Gencsy Béla	50. Papp Lajos ifj.
15. Gönczy Gábor	51. Pataky Pál
16. Gönczy Pál	52. Rácz József
17. Halász Lajos	53. Rácz Kálmán
18. Haraszty Károly	54. Rozgony Béla
19. Dr. Herczegh Károly	55. Sallay Gyula
20. Idrányi Barna esperes	56. Sápó Lajos
21. Isaák Imre	57. Dr. Sutka István
22. Jósvay Dénes	58. Szabó Sándor
23. Juhász Imre	59. Szakal Elek
24. Karabélyos Géza	60. Szakal István
25. Karabélyos Gyula	61. Szanyó Sándor
26. Kajdy Menyhért	62. Szaplanczay Lajos
27. Kálniczky János	63. Szekeres István
28. Kása Ferdinánd	64. Szobonya István
29. Dr. Kiss Bálint	65. Szondy István
30. Kiss Jenő	66. Szücs István esperes
31. Komjáthy István	67. Tóth József
32. Koncz Gyula	68. Tóth Miklós
33. Kovács Dániel	69. Ujlaki Sándor
34. Kovács Lajos	70. Varga József
35. Kőmives Sándor	71. Verebélyi József.
36. Kőrössy Sámuel	

